

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان رضوی

مدرسه علمیه رضویه

شهرستان مشهد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع

بررسی برخی از فرازهای اخلاقی و تربیتی سوره مبارکه حشر

استاد راهنما

سرکار خانم اشرف سادات نوعی

استاد داور

سرکار خانم احمدی

پژوهشگر

فرشته ساحلی

تاریخ دفاع

بهار ۱۳۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان رضوی

مدرسه علمیه رضویه

شهرستان مشهد

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

موضوع

بررسی برخی از فرازهای اخلاقی و تربیتی سوره مبارکه حشر

استاد راهنما

سرکار خانم اشرف سادات نوعی

استاد داور

سرکار خانم احمدی

پژوهشگر

فرشته ساحلی

تاریخ دفاع

بهار ۱۳۹۴

تقديم به

ولی نعمتان، امام الرؤوف

حضرت اباالحسن علی بن موسی الرضا ؑ

وساحت مقدس ولی الله الاعظم

حضرت حجت ابن الحسن العسگری ؑ

وروح دکذشگانم، به خصوص پدر بزرگ مرحومم، که ان شاء الله از این اثر ناچیز فیض ببرند.

تقدير و تشکر

حمد و سپاس بی حد و اندازه، خداوندی را که مراد مسیر شناخت دین و معارف اهل بیت Δ قرار داد و در تمام مراحل زندگی، لطف و مرحمت خود را شامل

حال من نمود.

از پدر و مادر عزیزم که در تمام مراحل زندگی پشتیبان من و مشوق اصلی من در کام نهادن در این مسیر بودند، نهایت سپاسگزاری را دارم.

واژه‌های کسانی که مراد این راه‌یاری نمودند به خصوص سرکار خانم اشرف سادات نوعی، که راهنمایی‌های خود را دلسوزانه نصیب بنده نمودند، بسیار تقدیر و تشکر

می‌نمایم.

امیدوارم خداوند بر توفیقات آنان بیفزاید.

چکیده

موضوع در این پژوهش «بررسی برخی از فرازهای اخلاقی و تربیتی سوره مبارکه حشر» است.

قرآن کریم کتاب جامع و کاملی است که توجه به آیات آن و استفاده از روایات ائمه Δ می‌تواند انسان را در رسیدن به سعادت دنیوی و اخروی یاری رساند. در این تحقیق بر آن شدیم تا برخی از فرازهای سوره مبارکه حشر، از این کتاب روشنگر را، نه به طور جامع بلکه در حدّ خود مورد بررسی قرار دهیم.

آیات سوره حشر، سراسر درس زندگی و اخلاق است. خداوند متعال در آیات ابتدایی این سوره، انسان را به عبرت‌گرفتن از سرنوشت گذشتگان دعوت می‌کند و غرور، تکبر، عدم وفای به عهد و عدم پیروی از دستورات خدا و رسول او را مایه بدبختی این گروه (یهود بین‌نظیر) و عامل اصلی از دست رفتن نعمت‌ها می‌شمرد. در آیات بعدی، یکی از دلایل پیروزی مسلمین بر این گروه فریبکار را اطاعت از خدا و رسول و اعتماد و تکیه بر وعده‌های خالق خویش و اتحاد و همبستگی بین مسلمانان معرفی می‌کند.

پی نوشت

-
- ۱ - سوره نحل، آیه ۸۹.
- ۲ - مصطفی حسینی دشتی، معارف و معاریف، قم، مؤسسه فرهنگی آرایه، چاپ سوم، ۱۳۷۹، ج ۵، ص ۵۶۵.
- ۳ - همان، ج ۷، ص ۲۶۶.
- ۴ - حسن عمید، فرهنگ برگزیده عمید، تهران، انتشارات جاویدان، چاپ ششم، ۱۳۵۱، ص ۷۱۷.
- ۵ - مصطفی حسینی دشتی، همان، ج ۸، ص ۴۶۲.
- ۶ - حسن عمید، همان، ص ۷۴۰.
- ۷ - علی اکبر قرشی، قاموس قرآن، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ سیزدهم، ۱۳۸۱، ج ۵ و ۶، ص ۷۲.
- ۸ - حسن عمید، همان، ص ۷۳۲.
- ۹ - مصطفی حسینی دشتی، همان، ج ۷، ص ۵۴۹.
- ۱۰ - حسن عمید، همان، ص ۱۰۹۱.
- ۱۱ - مصطفی حسینی دشتی، همان، ج ۱۰، ص ۳۲۱.
- ۱۲ - ناصر مکارم شیرازی و همکاران، تفسیر نمونه، تهران، دار الکتب الاسلامیه، چاپ ۲۷، ۱۳۸۶، ج ۲۳، ص ۴۸۹.
- ۱۳ - همان، ج ۲۳، ص ۴۸۹.
- ۱۴ - محمدتقی مدرسی، تفسیر هدایت، ترجمه پرویز اتابکی، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ اول، ۱۳۷۸، ج ۱۵، ص ۲۳۴.
- ۱۵ - محمد بن علی بن بابویه قمی، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، قم، نگاره آشنا، چاپ اول، ۱۳۸۷، ص ۳۱۳؛ محسن فیض کاشانی، تفسیر صافی، ترجمه جمعی از فضلاء، قم، دفتر نشر نوید اسلام، چاپ دوم، ۱۳۸۶، ج ۶، ص ۳۰۴.
- ۱۶ - ناصر مکارم شیرازی و همکاران، همان، ج ۲۳، ص ۴۹۰.
- ۱۷ - فضل بن حسن طبرسی، ترجمه تفسیر مجمع البیان، ترجمه علی کرمی، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۰، ج ۱۴، ص ۶۴۸.

-
- ۱۸ - ابراهیم بروجردی، تفسیر جامع، تهران، انتشارات عصر ظهور جلیل، چاپ اول، بی تا، ج ۷، ص ۱۲۲.
- ۱۹ - محمدجواد مغنیه، تفسیر کاشف، ترجمه موسی دانش، قم، مؤسسه بوستان کتاب، چاپ اول، ۱۳۸۷، ج ۷، ص ۴۶۸.
- ۲۰ - محمدتقی مدرسی، تفسیر هدایت، ترجمه پرویز اتابکی، ج ۱۵، ص ۲۲۸.
- ۲۱ - عبدالله شبر، اخلاق، ترجمه محمدرضا جباران، انتشارات هجرت، چاپ نهم، ۱۳۸۲، ص ۳۱۷-۳۲۵.
- ۲۲ - رک: همان، ص ۲۸۷.
- ۲۳ - رک: همان، ص ۲۸۹-۲۹۱.
- ۲۴ - رک: همان، ص ۲۹۲.
- ۲۵ - ناصر مکارم شیرازی، تفسیر جوان، به اهتمام محمد بیستونی، تهران، انتشارات دار الکتب السلامیه، چاپ اول، ۱۳۸۰، ج ۲۳، ص ۳۴۰.
- ۲۶ - نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، قم، انتشارات طلوع مهر، چاپ چهارم، ۱۳۸۵، نامه ۵۳ (عهدنامه مالک اشتر).
- ۲۷ - سوره حشر، آیه ۱۰.
- ۲۸ - رک: ناصر مکارم شیرازی و همکاران، تفسیر نمونه، ج ۲۳، ص ۵۳۳.
- ۲۹ - رک: محسن قرائتی، تفسیر نور، تهران، انتشارات مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ سوم، ۱۳۸۴، ج ۱۱، ص ۵۴۹.
- ۳۰ - سوره آل عمران، آیه ۱۰۳.
- ۳۱ - رک: سایت وحدت جهان اسلام athvanosafavahdat.blogfa.com
- ۳۲ - مرتضی مطهری، مجموعه مقالات، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۳۶۲، ص ۹۰.
- ۳۳ - رک: vahdat-b.blogfa.com

* قرآن کریم

- * نهج البلاغه، ترجمه محمد دشتی، قم، انتشارات طلوع مهر، چاپ چهارم، ۱۳۸۵.
۱. بروجردی، ابراهیم، تفسیر جامع، تهران، انتشارات عصر ظهور جلیل، چاپ اول، بی تا، ج ۷.
۲. حسینی دشتی، مصطفی، معارف و معاریف، قم، انتشارات مؤسسه فرهنگی آرایه، چاپ سوم، ۱۳۷۹، ج ۷ و ۸.
۳. شبّر، عبدالله، اخلاق شبّر، ترجمه محمدرضا جباران، قم، انتشارات هجرت، چاپ نهم، ۱۳۸۲.
۴. طبرسی، فضل بن حسن، ترجمه تفسیر مجمع البیان، ترجمه علی کرمی، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۰، ج ۱۴.
۵. عبدوس، محمدتقی، محمد محمدی اشتهازدی، آموزه های اخلاقی-رفتاری امامان شیعه، قم، مؤسسه بوستان کتاب، چاپ پنجم، ۱۳۸۸.
۶. عمید، حسن، فرهنگ برگزیده عمید، تهران، انتشارات جاویدان، چاپ ششم، ۱۳۵۱.
۷. فیض کاشانی، محمدمحسن، ترجمه تفسیر صافی، ترجمه جمعی از فضلاء، قم، دفتر نشر نوید اسلام، چاپ دوم، ۱۳۸۶، ج ۶.
۸. قرائتی، محسن، تفسیر نور، تهران، انتشارات مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ سوم، ۱۳۸۴، ج ۱۱.
۹. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، تهران، انتشارات دار الکتب الاسلامیه، چاپ سیزدهم، ۱۳۸۱، ج ۵، ۶ و ۷.
۱۰. قمی، محمد بن علی بن بابویه (شیخ صدوق)، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، قم، انتشارات نگاره آشنا، چاپ اول، ۱۳۸۷.
۱۱. مدرسی، محمدتقی، تفسیر هدایت، ترجمه پرویز اتابکی، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ اول، ۱۳۷۸، ج ۱۵.
۱۲. مطهری، مرتضی، مجموعه مقالات، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۳۶۲.

۱۳. مغنیه، محمدجواد، **تفسیر کاشف**، ترجمه موسی دانش، قم، مؤسسه بوستان کتاب، چاپ اول، ۱۳۸۷، ج ۷.

۱۴. مکارم شیرازی، ناصر و همکاران، **تفسیر نمونه**، تهران، انتشارات دار الکتب الاسلامیه، چاپ بیست و هفتم، ۱۳۸۶، ج ۲۳.

۱۵. _____، **اخلاق در قرآن**، قم، انتشارات امام علی بن ابیطالب علیه السلام، چاپ چهارم، ۱۳۸۸، ج ۳.

۱۶. _____، **تفسیر جوان**، به اهتمام محمد بیستونی، تهران، انتشارات دار الکتب الاسلامیه، چاپ اول، ۱۳۸۰، ج ۲۳.

سایت‌ها

۱. وحدت جهان اسلام athvanosafavahdat.blogfa.com

۲. vahdat-b.blogfa.com